

Rozdział 5. Prowadzenie wyceny aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego

5.1. Zasady dokonywania odpisów amortyzacyjnych

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (WNiP), które według przewidywań jednostki będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż jeden rok, podlegają amortyzacji. Uczestnicząc w procesie gospodarczym, stopniowo tracą swoją wartość. Tę utratę wartości należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- jako pomniejszanie wartości początkowej środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, czyli **umorzenie**;
- jako wyrażone w pieniądzu zużycie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, wliczane do kosztów jednostki, czyli **amortyzację**.

Pojęcie związane z amortyzacją

Odpisy amortyzacyjne – wymierny wyznacznik zużywania się składnika majątku w czasie. W art. 32 ustawy o rachunkowości sposób dokonywania odpisów określony został następująco: „Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środka trwałego dokonuje się drogą systematycznego planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji”.

Wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej – cena nabycia lub koszt wytworzenia, powiększone o koszty ulepszania.

Stawka amortyzacji – wyrażone procentowo roczne zużycie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

Okres amortyzacji – przewidywany czas użytkowania środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, wyrażony w latach. Rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do użytkowania, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym ten środek (lub WNiP) wprowadzono do ewidencji, a jej zakończenie – nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru.

Przy ustaleniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się **okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego**, na określenie którego wpływają:

- liczba zmian, na których pracuje środek trwały (w przypadku występowania pracy zmiennej);
- tempo postępu techniczno-ekonomicznego;
- wydajność mierzona liczbą godzin jego pracy lub liczbą wytworzonych produktów albo innym właściwym miernikiem;
- prawne lub inne ograniczenia czasu używania środka trwałego;
- przewidywana przy likwidacji cena sprzedaży netto istotnej pozostałości środka trwałego.

Amortyzacja księgowa i podatkowa

Amortyzacja księgowa (rachunkowa, bilansowa) to rachunkowe odzwierciedlenie zużywania się środka trwałego (lub WNiP) w trakcie jego użytkowania oraz zapewnienie zachowania zasady współmierności przychodów i kosztów. Powinna być za każdym razem tak dopasowana, aby jak najwierniej odzwierciedlała proces zużywania się środka trwałego (lub WNiP) oraz umożliwiała najdokładniejsze oddanie jego rzeczywistej wartości w postaci wartości netto wykazywanej w bilansie.

Celem **amortyzacji podatkowej** (z punktu widzenia państwa) jest ustalenie podatkowych kosztów uzyskania przychodów w danym okresie podatkowym oraz realizacja polityki gospodarczej i fiskalnej państwa. Będzie więc skonstruowana tak, aby urząd skarbowy mógł sprawować kontrolę nad poprawnością naliczania podatku. Z reguły odbywa się poprzez odgórne ustalenie procentowych stawek amortyzacyjnych dla poszczególnych grup środków trwałych, bez względu na ich rzeczywisty okres użytkowania w konkretnym przedsiębiorstwie.

Przedsiębiorstwo więc, aby pozostać w zgodzie zarówno z przepisami księgowymi, jak i podatkowymi, musi w wielu przypadkach naliczać odrębnie amortyzację dla celów podatkowych i odrębnie dla celów księgowych.

W roku 2022 zgodnie z art. 22f ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych odpisów amortyzacyjnych dokonuje się, gdy wartość początkowa środka trwałego (lub WNiP) w dniu przyjęcia do używania **jest wyższa niż 10 000 zł**.

Amortyzacji mogą również podlegać środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o niższej wartości, jeżeli jednak podatnicy nie chcą ich amortyzować, mogą jednorazowo ująć je w kosztach uzyskania przychodu w miesiącu oddania do użytkowania. Decyzję o ustaleniu stawki amortyzacji podejmuje kierownik jednostki.

Amortyzacja podatkowa zgodnie z ustawą o podatku dochodowym jest narzucana odgórnie, natomiast amortyzacja księgowa zgodnie z ustawą o rachunkowości ma przedstawiać planowany okres użytkowania środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej. Zatem w przedsiębiorstwie może dojść do następujących sytuacji:

- amortyzacja podatkowa oraz księgowa będą rozliczane przez ten sam okres;
- amortyzacja podatkowa będzie przebiegać szybciej niż amortyzacja księgowa;
- amortyzacja księgowa będzie przebiegać w krótszym okresie niż amortyzacja podatkowa.

Metody amortyzacji

Istnieją trzy metody amortyzacji: liniowa, degresywna i progresywna.

Amortyzacja liniowa używana jest najczęściej. Jest to najprostsza metoda amortyzacji, która polega na dokonywaniu równomiernych odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej. Stawki amortyzacji są ustalone w oparciu o Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT). Rozpoczyna się w pierwszym miesiącu następującym po miesiącu, w którym środek trwały został wprowadzony do ewidencji środków trwałych, i dokonuje się jej do miesiąca, w którym nastąpi zrównanie odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową lub w którym środek trwały zostanie postawiony w stan likwidacji.

Amortyzacja degresywna to druga pod względem popularności metoda amortyzacji. Zakłada ona, że wraz z upływem czasu użyteczność środka trwałego maleje. Metoda ta pozwala na stosowanie wysokich odpisów przez pierwsze lata użytkowania. W tym przypadku stawkę również ustala się w oparciu o Klasyfikację Środków Trwałych, jednak zwiększa się ją, mnożąc przez określony współczynnik. Należy również pamiętać, że począwszy od roku, w którym amortyzacja obliczona metodą degresywną miałaby być niższa od amortyzacji obliczanej metodą liniową, przechodzi się na metodę liniową.

Amortyzacja progresywna jest najrzadziej stosowaną metodą amortyzacji. Polega na tym, że kwota odpisów amortyzacyjnych jest coraz większa z upływem okresu eksploatacji środka trwałego. Metoda ta wychodzi z założenia, że im starszy jest środek trwały, tym większych nakładów na remonty i naprawy wymaga, a więc koszt jego eksploatacji się zwiększa.

Jednostki, które dokonują odpisów amortyzacyjnych, na początku każdego roku obrachunkowego powinny sporządzać **plan amortyzacji**. Powinien on zawierać:

- liczbę porządkową;
- symbol KŚT;
- numer inwentarza;
- nazwę środka trwałego;
- wartość początkową środka trwałego;
- procentową stawkę amortyzacji;
- wartość umorzenia.

5.2. Wycena aktywów i pasywów w ciągu okresu sprawozdawczego oraz na dzień bilansowy

Podstawowe pojęcia

Zgodnie z jedną z zasad rachunkowości aktywa i pasywa w jednostce należy wyceniać tak, aby nie zniekształcały one wyniku finansowego. Poniżej wyjaśnione zostały najważniejsze pojęcia, dzięki którym możliwe jest stosowanie tej zasady.

Cena zakupu – cena płacona przez nabywcę za zakup. W przypadku płatników podatku VAT jest to cena netto zakupu, a w przypadku jednostek niebędących płatnikami VAT – cena brutto.

Cena nabycia – cena zakupu powiększona o dodatkowe koszty związane z zakupem dobra (np. koszt transportu, koszt ubezpieczenia).

Cena sprzedaży netto – to wartość możliwa do uzyskania w momencie sprzedaży składnika majątku, pomniejszona o rabaty.

Rzeczywisty koszt wytworzenia – to wszystkie koszty składające się na wyprodukowanie wyrobu gotowego (bezpośrednie oraz pośrednie).

Cena ewidencyjna – ustalona ogólnie kwota, służąca do ewidencji aktywów w danej jednostce.

Wartość nominalna – kwota służąca do wyceny posiadanych przez jednostkę aktywów finansowych oraz kapitałów.

Wartość godziwa – kwota, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami (art. 28 ust. 6 ustawy o rachunkowości); często określana jako wartość rynkowa.

Kwota wymaganej zapłaty – kwota należności od dłużnika.

Kwota wymagająca zapłaty – kwota zobowiązania jednostki wobec wierzyciela (np. kontrahenta).

Wycena aktywów i pasywów

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1–10 ustawy o rachunkowości aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w następujący sposób:

1. **Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne** – wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia albo wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), zmniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
2. **Nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne zaliczane do inwestycji** – wycenia się według zasad stosowanych do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych lub według wartości godziwej.

3. **Udziały w innych jednostkach oraz inne niż wymienione w pkt 2 inwestycje zaliczane do aktywów trwałych** – wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia.
4. **Udziały w jednostkach podporządkowanych zaliczone do aktywów trwałych** – wycenia się według zasad określonych powyżej lub metodą praw własności, pod warunkiem że będzie ona stosowana jednolicie wobec wszystkich jednostek podporządkowanych.
5. **Inwestycje krótkoterminowe** – wycenia się według ceny (wartości) rynkowej albo według ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa, albo według skorygowanej ceny nabycia, jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności, a krótkoterminowe inwestycje, dla których nie istnieje aktywny rynek – w inny sposób określonej wartości godziwej;
6. **Rzeczowe składniki aktywów obrotowych** – wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy.
7. **Należności i udzielone pożyczki** – wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności (z wyjątkami określonymi dla wyceny udzielonych pożyczek).
8. **Należności i udzielone pożyczki zaliczane do aktywów finansowych** – można wyceniać według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy – według wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej.
9. **Zobowiązania** – wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty (wyjątek stanowią zobowiązania finansowe).
10. **Zobowiązania finansowe** – można wyceniać według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy – według wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej.
11. **Rezerwy** – wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.
12. **Udziały i akcje własne** – wycenia się według cen nabycia.
13. **Kapitały (fundusze) własne, z wyjątkiem udziałów (akcji) własnych i kapitału akcyjnego w prostej spółce akcyjnej, oraz pozostałe aktywa i pasywa** – wycenia się w wartości nominalnej.

Metody rozchodu zapasów

W zależności od sposobu wyceny zapasów w magazynie przedsiębiorstwo może zastosować dwa rodzaje ewidencji rozchodu zapasów z magazynu:

1. Rozchód zapasów według cen rzeczywistych

W chwili gdy jednostka przyjmuje zapasy do magazynu w cenach rzeczywistych, ich wydanie również ujmowane jest w tych wartościach. Gdy w magazynie zostają te same składniki zapasów, ale w różnych cenach nabycia, kierownik jednostki zobowiązany jest do podjęcia decyzji o sposobie wydawania zapasów z magazynu. Metodami rozchodu zapasów z magazynu są:

- **AVCO** – czyli metoda cen przeciętnych, ustalana na podstawie średniej ważonej. Do obliczenia ceny przeciętnej stosowany jest wzór:

$$\text{cena przeciętna} = \frac{\text{wartość zapasów jednorodnych}}{\text{ilość zapasów jednorodnych}}$$

- **FIFO** (ang. *first in – first out*, czyli pierwsze przyszło – pierwsze wyszło) – zapasy wydawane są z magazynu zgodnie z kolejnością ich przyjęcia;
- **LIFO** (ang. *last in – first out*, czyli ostatnie przyszło – pierwsze wyszło) – zapasy wydawane są począwszy od tych, które przyszły do jednostki najpóźniej.

2. Rozchód zapasów według cen ewidencyjnych

Kiedy składniki zapasów przyjmowane są do magazynu według ogólnie ustalonej ceny ewidencyjnej, w taki sam sposób powinny zostać one wydane z magazynu. Po wydaniu zapasów z magazynu kierownik jednostki musi ustalić różnicę między ceną ewidencyjną a ceną nabycia lub zakupu¹⁰ danego składnika. W przypadku gdy cena ewidencyjna różni się od ceny rzeczywistej, powstają różnice, zwane **odchyleniami od cen ewidencyjnych**. Różnice te mogą przedstawiać się następująco:

- cena ewidencyjna jest wyższa niż cena rzeczywista;
- cena ewidencyjna jest niższa niż cena rzeczywista.

Powstałe różnice (odchylenia od cen ewidencyjnych) rozliczane są najczęściej w momencie rozchodu zapasów lub na koniec miesiąca. W ewidencji księgowej ujmowane są na koncie *Odchylenia od cen ewidencyjnych* oraz na koncie odpowiadającym danemu składnikowi zapasów.

Konto *Odchylenia od cen ewidencyjnych* koryguje wartości zapasów. Wyróżniamy dwa rodzaje odchyleń:

- **odchylenia debetowe** – gdy cena rzeczywista jest wyższa niż cena ewidencyjna;
- **odchylenia kredytowe** – gdy cena rzeczywista jest niższa niż cena ewidencyjna.

Do obliczania odchyleń służą:

- **współczynnik odchyleń przeciętnych** (wyrażany procentowo):

$$\text{Wop} = \frac{\text{Oz} + \text{Op}}{\text{Zp} + \text{Pz}} \times 100\%$$

gdzie:

Wop – współczynnik odchyleń przeciętnych

Oz – stan początkowy odchyleń od cen ewidencyjnych towarów

Op – wartość odchyleń od cen ewidencyjnych nabytych materiałów (towarów) w bieżącym okresie

Zp – stan początkowy zapasu materiałów (towarów) w cenie ewidencyjnej w bieżącym okresie

Pz – wartość zakupionych materiałów (towarów) w cenie ewidencyjnej w bieżącym okresie

- **narzut odchyleń przeciętnych** (wyrażany kwotowo):

$$\text{Nop} = \frac{\text{Wz} \times \text{Wop}}{100\%}$$

gdzie:

Nop – narzut odchyleń przeciętnych

Wz – wartość rozchodowanych materiałów (towarów) w cenie ewidencyjnej

Wop – obliczony współczynnik odchyleń przeciętnych

Odpisy aktualizujące pojawiają się przy niemal każdej wycenie bilansowej należności oraz zapasów. Przy należnościach jest to wartość uwzględniająca prawdopodobieństwo zapłaty należności przez kontrahenta. W przypadku zapasów odpisy mogą być wywołane trwałą utratą wartości lub zmniejszenia wartości handlowej. Jest to związane z zasadą rzetelnego i prawidłowego obrazu oraz zasadą ostrożności. Dokonuje się ich nie później niż na dzień bilansowy.

¹⁰ **Cena zakupu** to cena poniesiona przez nabywcę na zakup danego dobra lub usługi. Jest to cena powiększona o podatki oraz pomniejszona o ewentualne rabaty i upusty. **Cena nabycia** to natomiast cena zakupu powiększona o koszty uboczne zakupu (np. koszty transportu).

W przypadku należności odpisy aktualizujące to utworzone rezerwy w związku z powstałym ryzykiem ich nieuregulowania przez kontrahenta (np. spowodowanym likwidacją jego przedsiębiorstwa).

Rzeczowe składniki aktywów obrotowych oraz środki trwałe mogą tracić swoją wartość, gdy nie uzyskały w momencie ich sprzedaży równowartości ceny nabycia. W takiej sytuacji przedsiębiorstwo powinno sporządzić odpis aktualizujący.

Różnice kursowe

Przedsiębiorstwo podczas dokonywania transakcji z podmiotami zagranicznymi dokonuje często rozliczeń w różnych walutach. Zgodnie z zasadami rachunkowości księgi rachunkowe powinny być prowadzone w języku polskim i w polskiej walucie. Aby odpowiednio rozliczać należności i zobowiązania w innych walutach, należy dokonać przeliczeń po właściwych kursach walutowych. W przeliczeniach stosowane są:

- **kursy faktyczne** – zastosowane w dniu dokonania transakcji walutowej;
- **kursy średnie** – ogłoszone przez NBP.

W sytuacjach gdy do jednej transakcji stosowane są dwa różne kursy (inny kurs w momencie zakupu lub sprzedaży, a inny w momencie zapłaty), mamy do czynienia z **różnicami kursowymi**.

Różnice kursowe dzielą się na:

- **dodatnie różnice kursowe** (czyli przychody z tytułu różnic kursowych) – powstają one, gdy:
 - przedsiębiorstwo w wyniku zmiany kursu waluty otrzyma większą wartość środków pieniężnych, niż wynika to z wartości faktury w przeliczeniu na PLN;
 - kwota dokonanej płatności za zobowiązanie wobec kontrahenta w związku ze zmianami kursów walut jest niższa, niż wynika to z faktury;
- **ujemne różnice kursowe** (czyli koszty z tytułu różnic kursowych) – powstają one, gdy:
 - przedsiębiorstwo w wyniku zmiany kursu waluty otrzyma mniejszą wartość środków pieniężnych, niż wynika to z wartości faktury w przeliczeniu na PLN;
 - kwota dokonanej płatności za zobowiązanie wobec kontrahenta w związku ze zmianami kursów walut jest wyższa, niż wynika to z faktury.

5.3. Rozliczenie kosztów działalności jednostki

Rachunek kosztów jest narzędziem do kontrolowania kosztów. Pomaga rozpoznać, przekształcać oraz prezentować informacje o kosztach dla podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie (np. dotyczące wytwarzanych produktów czy świadczonych usług).

Najczęściej ewidencja i rozliczanie kosztów przebiegają w następujących etapach:

1. **Ewidencja kosztów w układzie rodzajowym, czyli zaksięgowanie kosztów na kontach zespołu 4.** Podstawę rozliczenia kosztów w ramach tego etapu stanowią odpowiednie dokumenty księgowe (np. faktury od dostawców za wykonane usługi, faktury za energię elektryczną, rozliczenia delegacji źródłowych, dokumenty potwierdzające zużycie materiałów, listy płac).
2. **Rozliczenie kosztów na układ funkcjonalny.** Koszty wcześniej ewidencjonowane według rodzaju dzieli się według funkcji i miejsca ich powstawania. Rozliczenie kosztów rodzajowych następuje poprzez użycie konta 490 *Rozliczenie kosztów rodzajowych*. Konto to jest odpowiednikiem stron kredytowych wszystkich kont kosztów układu rodzajowego. Natomiast po stronie Wn księgowane są koszty na kontach zespołu 5.

3. Rozliczenie kosztów w czasie. Polega na rozliczeniu w czasie kosztów powstających w różnych odstępach czasu, dotyczących wielu okresów sprawozdawczych. Czynności rozliczeniowe wiążą się z ustaleniem, jaka część kosztów dotyczy bieżącego okresu i zarachowania tej części na kontach zespołu 5. Rozliczeniu temu służą dowody wewnętrzne (np. polecenia księgowania).

W zależności od okresu sprawozdawczego będącego podstawą rozliczania kosztów wyróżnia się dwa rodzaje rozliczeń międzyokresowych kosztów:

- **rozliczenia międzyokresowe czynne** – obejmują one koszty, które zostały poniesione w danym okresie sprawozdawczym, a które dotyczą przyszłych okresów (np. opłacone z góry czynsze, ubezpieczenia majątkowe, podatki lokalne);
- **rozliczenia międzyokresowe bierne** – obejmują one takie koszty, które są spowodowane bieżącą działalnością, natomiast wydatkowanie kwot odpowiadających tym kosztom nastąpi w okresach przyszłych (np. koszty napraw gwarancyjnych).

Rozliczenia międzyokresowe kosztów mogą następować proporcjonalnie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Przy rozliczeniach międzyokresowych czynnych rozliczeniom podlega kwota kosztów rzeczywiście poniesionych. Natomiast przy rozliczeniach międzyokresowych biernych kwota ta zazwyczaj nie jest znana, dlatego rozliczeniom podlega przewidywana kwota kosztów.

Ewidencja rozliczeń międzyokresowych wygląda następująco:

- **rozliczenia międzyokresowe czynne** – w momencie poniesienia kosztu międzyokresowego księgujemy go po stronie Wn na koncie *Rozliczenia międzyokresowe kosztów – czynne*, a po stronie Ma na koncie odpowiadającym powstałemu zdarzeniu. W momencie ujęcia kosztu międzyokresowego czynnego w danym miesiącu wyksięgujemy proporcjonalnie kwotę kosztu po stronie Wn na odpowiadającym koncie kosztów w układzie rodzajowym oraz po stronie Ma na koncie *Rozliczenie międzyokresowe kosztów – czynne*;
- **rozliczenia międzyokresowe bierne** – w momencie utworzenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów ewidencjonujemy je po stronie Wn na odpowiadającym koncie kosztów, a po stronie Ma na koncie *Rozliczenie międzyokresowe kosztów – bierne*. W momencie poniesienia kosztu (czyli rozwiązania biernych rozliczeń międzyokresowych) księgujemy operację po stronie Wn na koncie *Rozliczenia międzyokresowe kosztów – bierne*, a po stronie Ma na koncie odpowiadającym powstałemu zdarzeniu.

4. Rozliczenie kosztów działalności pomocniczej. Rozliczenie takie występuje wówczas, gdy w przedsiębiorstwie funkcjonują wydziały działalności pomocniczej, które wykonują świadczenia na rzecz różnych jednostek wewnętrznych przedsiębiorstwa. W takiej sytuacji koszty poniesione przez dany wydział pomocniczy w ciągu okresu sprawozdawczego powinny być całkowicie rozliczone pod koniec tego okresu. Rozliczenie kosztów wydziałów działalności pomocniczej polega na obciążaniu tymi kosztami wszystkich odbiorców świadczeń. Za podstawę rozliczenia kosztów działalności wydziałów pomocniczych pomiędzy poszczególnych odbiorców świadczeń przyjmuje się ilość świadczeń wykonaną na rzecz tych odbiorców, przy czym koszty świadczeń wydziałów działalności pomocniczej na rzecz jednostek wewnętrznych przedsiębiorstwa są kalkulowane w wysokości kosztu wytworzenia.

5. Rozliczenie kosztów pośrednich, tj. kosztów wydziałowych, kosztów sprzedaży oraz kosztów zarządu. Jest to transformacja kosztów zgrupowanych według miejsc powstawania w układ nośnikowy, a więc ich podział między produkty (wyroby gotowe). Zgodnie z ustawą o rachunkowości obligatoryjnemu rozliczeniu kosztów pośrednich między produkty podlegają jedynie pośrednie koszty produkcji, tj. koszty wydziałowe. Natomiast koszty sprzedaży i koszty zarządu mogą być przyporządkowane w przekroju produktów do potrzeb wewnętrznych (np. potrzeb analizy, negocjacji cenowych, oceny możliwości przyjęcia dodatkowych zamówień w razie istnienia wolnych mocy produkcyjnych).

6. Rozliczenie kosztów wytworzenia na produkty gotowe i produkcje niezakończoną. Podstawową zasadą jest wycena produkcji niezakończonej według kosztu wytworzenia przy uwzględnieniu stopnia zaawansowania produkcji w toku. Powszechnie przyjmuje się założenie, że koszt wytworzenia produkcji niezakończonej jest proporcjonalny do stopnia jej przerobu w stosunku do produktów gotowych. Najważniejszą kwestią jest zatem oszacowanie stopnia zaawansowania produkcji niezakończonej, gdyż dzięki temu istnieje możliwość przeliczenia jej na produkcję umownie zakończoną.

5.4. Metody kalkulacji kosztów

Kalkulacja kosztów polega na ustaleniu jednostkowego kosztu wytworzenia wyrobu gotowego lub usługi. Zwana jest również rachunkiem kosztów jednostkowych. Jest to czynność obliczeniowa.

W zależności od czasu sporządzania wyróżnia się dwa **rodzaje kalkulacji kosztów**:

- kalkulację wstępną – przed rozpoczęciem produkcji;
- kalkulację wynikową – po zakończeniu produkcji.

Najczęściej stosowane **metody kalkulacji kosztów**:

- podziałowa:
 - prosta;
 - ze współczynnikami;
- doliczeniowa:
 - zleceniowa;
 - asortymentowa.

Kalkulacja podziałowa prosta jest jedną z najstarszych i najprostszych metod kalkulacji. Stosuje się ją w przedsiębiorstwach, w których wytwarza się masowo jeden asortyment nieskomplikowanych wyrobów. Pozwala ona ustalić koszt jednostkowy wyrobu przez podzielenie kosztu całkowitego przez ilość wytworzonych wyrobów – według wzoru:

$$K_j = \frac{K_c}{I_{wg}}$$

gdzie:

K_j – koszt jednostkowy

K_c – suma kosztów produkcji

I_{wg} – ilość wytworzonych wyrobów gotowych

Kalkulacja podziałowa prosta komplikuje się, jeżeli na koniec okresu występuje produkcja w toku, czyli niezakończona produkcja. Przelicza się ją na umowną ilość produktów gotowych, czyli traktuje się ją jako pewien procent produkcji gotowej, wynikający z osiągniętego stopnia przerobu produkcji niezakończonej w stosunku do produkcji gotowej.

Kalkulacja podziałowa ze współczynnikami jest stosowana w przedsiębiorstwach produkujących masowo różne wyroby z tego samego surowca za pomocą takich samych zabiegów produkcyjnych i przechodzących przez te same urządzenia, ale w wyniku czego otrzymuje się produkty różniące się między sobą właściwościami, jakością i parametrami użytkowymi. Polega ona na tym, że wytworzone produkty sprowadza się do wspólnego mianownika na podstawie współczynników przeliczeniowych, ustalając w ten sposób ilość wytworzonych jednostek umownych.

Współczynnik jest wielkością określającą wzajemną relację kosztów wytworzenia kilku podobnych produktów. Od jego wyboru zależy ustalenie kosztu jednostkowego. Można ustalić go np. na podstawie wagi wyrobów, ich rozmiarów czy czasu przeznaczonego na wytworzenie danego produktu. Współczynniki przeliczeniowe mogą dotyczyć też określonych grup kosztów.

Przykład

Jednostka wytwarza dwa rodzaje wyrobów przy zastosowaniu tych samych surowców i tej samej technologii. W danym okresie wytworzono 100 szt. wyrobu A oraz 50 szt. wyrobu B. W danym okresie jednostka poniosła koszty zużycia materiałów w wysokości 2500 zł.

Koszt zużycia materiałów jest proporcjonalny do wagi wyrobów i wynosi 2 kg dla wyrobu A oraz 1 kg dla wyrobu B. Materiały wydane są w całości.

Wyszczególnienie	Liczba wyrobów w sztukach	Współczynnik	Liczba jednostek przeliczeniowych (kol. 2 × kol. 3)	Koszt jednostki przeliczeniowej w zł	Koszt wyrobu gotowego w zł (kol. 3 × kol. 5)
1	2	3	4	5	6
Wyrób „A”	100	2	200	10	20
Wyrób „B”	50	1	50	10	10
Razem	–	–	250	–	–

Kalkulacja doliczeniowa jest stosowana w produkcji małoseryjnej lub różnorodnej produkcji masowej. Polega ona na indywidualnym kalkulowaniu określonego przedmiotu kalkulacji (wyrobu gotowego lub usługi). Produkowane wyroby składają się z wielu części wytwarzanych i montowanych w jednym lub kilku wydziałach, zależnie od organizacji wydziałów produkcyjnych, które mogą być tworzone według struktury przedmiotowej lub technologicznej.

Przykład

Jednostka produkuje dwa rodzaje wyrobów: X i Y, w ramach dwóch oddzielnych zleceń produkcyjnych. Zlecenie 1 obejmuje 10 sztuk wyrobu X, zlecenie 2 – 20 sztuk wyrobu Y.

Pozycja	Zlecenie 1 (w zł)	Zlecenie 2 (w zł)	Razem (w zł)
Materiały bezpośrednie	2000	1000	3000
Płace bezpośrednie	1000	500	1500
Koszty wydziałowe	–	–	600
Razem	–	–	5100

Koszty wydziałowe rozliczane są w stosunku do liczby maszynogodzin (mgodz.): zlecenie 1 – 50 maszynogodzin, zlecenie 2 – 10 maszynogodzin.

1. Ustalenie kosztu 1 maszynogodziny:

$$\frac{600 \text{ zł}}{60 \text{ mgodz.}} = 10 \text{ zł/mgodz.}$$

2. Rozliczenie kosztów wydziałowych:

Zlecenie 1: $50 \text{ mgodz.} \times 10 \text{ zł/mgodz.} = 500 \text{ zł}$

Zlecenie 2: $10 \text{ mgodz.} \times 10 \text{ zł/mgodz.} = 100 \text{ zł}$

3. Zestawienie kosztów według pozycji kalkulacyjnych poszczególnych zleceń:

Pozycja	Zlecenie 1 (w zł)	Zlecenie 2 (w zł)	Razem (w zł)
Materiały bezpośrednie	2000	1000	3000
Płace bezpośrednie	1000	500	1500
Koszty wydziałowe	500	100	600
Razem	3500	1600	5100

4. Obliczenie kosztów jednostkowych następujących wyrobów:

Wyrób X: $3500 \text{ zł} / 10 \text{ szt.} = 350 \text{ zł/szt.}$

Wyrób Y: $1600 \text{ zł} / 20 \text{ szt.} = 80 \text{ zł/szt.}$

Podstawową zasadą kalkulacji doliczeniowej jest grupowanie kosztów rodzajowych według możliwości udokumentowania ich związku z wyróżnionymi przedmiotami kalkulacji. W efekcie tworzy się następującą strukturę kosztów:

- **koszty bezpośrednie** – dają się przyporządkować poszczególnym przedmiotom kalkulacji, miejscom powstania kosztów albo fazom działalności na podstawie źródłowych dokumentów;
- **koszty pośrednie** – rozlicza się w wymaganym przekroju metodą pośrednią, zwykle za pomocą tzw. kluczy podziałowych, które są wielkością podstawową dla rozliczeń kosztów pośrednich. Do kosztów pośrednich zaliczane są:
 - koszty pośrednie produkcji (wydziałowe, zarządu);
 - koszty pośrednie obrotu (zakupu, sprzedaży).

Kalkulacja ta polega na tym, że koszty bezpośrednie ustalane są na podstawie dokumentów źródłowych dla każdej jednostki kalkulacyjnej oddzielnie, co wymaga prowadzenia ewidencji analitycznej dla konta „Koszty działalności podstawowej” (podział na zlecenia lub asortymenty).

5.5. Ustalenie wyniku finansowego metodą statystyczną i księgową w różnych wariantach rachunku kosztów

Wynik finansowy tworzy się przez porównanie kosztów i strat jednostki z przychodami i zyskami. Jeśli elementy ujemne (koszty i straty) przewyższają dodatnie (przychody i zyski), mamy stratę. W sytuacji odwrotnej powstaje zysk. Wynik finansowy jednostki przedstawia się w bilansie po stronie pasywów w kapitałach własnych.

Ustalenie wyniku finansowego może odbyć się na dwa sposoby:

- metodą statystyczną;
- metodą księgową.

W ciągu roku obrotowego wynik finansowy ustala się metodą statystyczną, a dane są odczytywane z ksiąg rachunkowych. Metoda ta wykorzystywana jest również do ustalania dochodu do opodatkowania. Obliczając wynik finansowy metodą statystyczną, wykorzystujemy zestawienie obrotów i sald.

Do ustalenia wyniku finansowego na koniec roku obrotowego służy metoda księgowa. Polega ona na przeksięgowaniu wszystkich przychodów i kosztów ich uzyskania oraz obowiązkowych obciążeń na jedno zbiorcze konto 860 *Wynik finansowy*.

Przy ustalaniu wyniku finansowego zdarzają się sytuacje, że niektóre pozycje przychodów i kosztów mają inną wartość statystyczną, a inną wartość księgową. W takim przypadku możemy mieć do czynienia z dwoma rodzajami różnic:

- **różnicami trwałymi** – gdy przychody i koszty są zawsze traktowane inaczej w ujęciu prawa podatkowego, a inaczej w ujęciu ustawy o rachunkowości;
- **różnicami przejściowymi** – gdy przychody i koszty są sporadycznie (w zależności od zmian przepisów, tymczasowo) traktowane inaczej w ujęciu prawa podatkowego, a inaczej w ujęciu ustawy o rachunkowości.

Metoda statystyczna oraz metoda księgowa to nazwy robocze dotyczące wykonywanych czynności, których celem jest ustalenie wyniku finansowego. Nie są to terminy, które wynikają z przepisów prawnych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości każdy z wyżej wymienionych sposobów ustalenia wyniku finansowego można przeprowadzić w dwóch wariantach:

- metodą kalkulacyjną;
- metodą porównawczą.

Wybór metody zależy od przyjętej polityki rachunkowości, związanej w tym przypadku z ewidencją kosztów. Różnice dotyczą tylko ustalenia wyniku na sprzedaży.

Metoda kalkulacyjna → koszty z układu kalkulacyjnego (5)

Metoda porównawcza → koszty układu rodzajowego (4)

Schemat. Metoda kalkulacyjna i metoda porównawcza wyniku finansowego

Metoda kalkulacyjna	Metoda porównawcza
przychody ze sprzedaży produktów + przychody ze sprzedaży towarów i materiałów – koszt wytworzenia sprzedanych produktów – wartość sprzedanych towarów i materiałów – koszty sprzedaży – koszty zarządu = wynik na sprzedaży	przychody ze sprzedaży produktów + – zmiana stanu produktów + przychody ze sprzedaży towarów i materiałów – koszty rodzajowe – wartość sprzedanych towarów i materiałów = wynik na sprzedaży
+ pozostałe przychody operacyjne – pozostałe koszty operacyjne = wynik na działalności operacyjnej + przychody finansowe – koszty finansowe = wynik na działalności gospodarczej – podatek dochodowy = wynik finansowy netto	

Jak wynika ze schematu, istnieją cztery rodzaje wyniku finansowego:

1. **Wynik finansowy ze sprzedaży** – stanowi różnicę między wielkością przychodów ze sprzedaży a kosztami osiągnięcia tych przychodów. Jeżeli suma przychodów przewyższa koszty ich uzyskania, mamy do czynienia z zyskiem ze sprzedaży, a jeżeli suma przychodów jest niższa od kosztów ich uzyskania, mamy do czynienia ze stratą ze sprzedaży.
2. **Wynik finansowy z działalności operacyjnej** – jest to wynik finansowy ze sprzedaży skorygowany o pozostałe przychody i koszty operacyjne, które nie wynikały z podstawowej działalności jednostki gospodarczej. Jeżeli przychody operacyjne przewyższają koszty operacyjne, mamy do czynienia z zyskiem z działalności operacyjnej, a jeżeli przychody operacyjne są niższe od kosztów operacyjnych, mamy do czynienia ze stratą z działalności operacyjnej.
3. **Wynik finansowy z działalności gospodarczej brutto** – uwzględnia skutki operacji finansowych jednostki gospodarczej odzwierciedlone w przychodach (w szczególności z tytułu dywidend, odsetek, zysków ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi) i kosztach finansowych (w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi). Jeżeli wynik finansowy z działalności operacyjnej skorygowany o przychody i koszty finansowe jest dodatni, mamy do czynienia z zyskiem brutto z działalności gospodarczej. Jeżeli wynik finansowy z działalności operacyjnej skorygowany o przychody i koszty finansowe jest ujemny, mamy do czynienia ze stratą brutto z działalności gospodarczej.
4. **Wynik finansowy netto** – powstaje po odliczeniu od wyniku finansowego z działalności gospodarczej brutto zobowiązania z tytułu podatku dochodowego. Stanowi on różnicę między przychodami a kosztami uzyskania przychodu w jednostce w danym okresie sprawozdawczym. Może występować w dwóch postaciach:
 - wyniku dodatniego – w przypadku nadwyżki przychodów nad kosztami, wówczas przedsiębiorstwo osiąga zysk;
 - wyniku ujemnego – w przypadku nadwyżki kosztów nad przychodami, wówczas przedsiębiorstwo generuje stratę.

W wariantcie porównawczym koszty rodzajowe należy skorygować o tzw. zmianę stanu produktów, która jest różnicą stanów końcowych i początkowych wyrobów gotowych i niezakończonych oraz międzyokresowych rozliczeń kosztów. W przypadku najczęstszym, gdy koszty księgowane są w obydwu układach jednocześnie, zmianę stanu produktów ustala się na koncie 490 *Rozliczenie kosztów rodzajowych*. Zgromadzone po stronie Ct tego konta zapisy są też sumą kosztów rodzajowych. Na stronie DT znajdują się zaś koszty, które w metodzie kalkulacyjnej trafiają na wynik finansowy, czyli koszt wytworzenia sprzedanych produktów, koszty zarządu i koszty sprzedaży.

Różnica między Dt i Ct wskazuje zmianę stanu produktów:

- jeżeli $Dt > Ct$, następuje zmniejszenie stanu produktów, które powiększa koszty, a pomniejsza przychody;
- jeżeli $Dt < Ct$, następuje zwiększenie stanu produktów, które powiększa przychody, a pomniejsza koszty.

Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) wynosi 19%. Wyjątek stanowią mali podatnicy oraz podatnicy, którzy rozpoczynają działalność (w roku rozpoczęcia prowadzenia działalności) – dla nich podatek ten wynosi 9%.

Podstawę opodatkowania stanowi przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu.

Podatek dochodowy ewidencjonuje się na koniec każdego miesiąca. W księgach rachunkowych ujmuje się go po stronie Wn na koncie *Podatek dochodowy* oraz po stronie Ma na koncie *Rozrachunki z budżetami*. W trakcie trwania roku podatkowego przedsiębiorca wpłaca do 20. dnia następnego miesiąca zaliczki na podatek dochodowy. Ostateczne rozliczenie podatku następuje do 31 marca następnego roku¹¹. Wtedy też podatnik jest zobowiązany złożyć deklarację roczną, tj. CIT-8.

Niektóre przedsiębiorstwa w trakcie trwania okresu sprawozdawczego tworzą rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aby przedsiębiorstwo miało taki obowiązek, zgodnie z art. 37 ust. 10 ustawy o rachunkowości musi spełnić ono dwa z poniżej podanych trzech kryteriów:

1. Suma aktywów na koniec roku obrotowego przekracza 17 000 000 zł.
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów za rok obrotowy wynoszą powyżej 34 000 000 zł.
3. Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty przekracza 50 osób.

W księgach rachunkowych taka rezerwa księgowana jest po stronie Wn na koncie *Podatek dochodowy*, po stronie Ma na koncie *Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego*.

Podział zysku w przedsiębiorstwie

Prawo do zysku w spółce posiadają wspólnicy (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) oraz akcjonariusze (spółka akcyjna). Zasady podziału zysku określa *Kodeks spółek handlowych*. I tak zgodnie z KSH:

- **w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością** – zysk może zostać podzielony między wspólników. Podział następuje proporcjonalnie do ilości posiadanych udziałów, na podstawie uchwały wspólników zatwierdzającej sprawozdanie finansowe jednostki za poprzedni rok obrotowy, w którym przyznawane jest prawo do udziału w zysku poszczególnym osobom (jednostkom). W spółce z o.o. podział zysku księgujemy następująco: po stronie Wn na koncie *Wynik finansowy*, po stronie Ma na koncie *Rozliczenie wyniku finansowego*;
- **w spółce akcyjnej** – zysk jest uzależniony od wysokości oraz liczby wyemitowanych akcji. Zysk rozliczany jest proporcjonalnie do wielkości posiadanych akcji w jednostce. Prawo do zysku w spółce akcyjnej następuje poprzez: sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego jednostki za ostatni rok obrotowy, zatwierdzenie przez biegłego rewidenta sprawozdania finansowego oraz przeznaczenie przez walne zgromadzenie spółki akcyjnej zysku w całości lub części na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. W spółce akcyjnej podział zysku księgujemy go następująco: po stronie Wn na koncie *Wynik finansowy*, po stronie Ma na koncie *Rozliczenie wyniku finansowego*;
- **w spółce komandytowej** – zysk może zostać dzielony adekwatnie do wkładu wniesionego przez komandytariusza spółki. Osiągnięty w spółce komandytowej zysk najpierw podnosi wysokość wniesionego wkładu własnego do poziomu wartości zadeklarowanej w umowie. Następnie następuje jego podział;
- **w spółce komandytowo-akcyjnej** – zysk osiągnięty w toku prowadzenia działalności dzieli się pomiędzy komplementariuszy oraz akcjonariuszy adekwatnie do wniesionych wkładów. Podział zysku następuje w wyniku podjęcia uchwały przyjętej przez większość komplementariuszy.

Należy pamiętać, że zysk nie zawsze jest dzielony między wspólników czy akcjonariuszy. Przedsiębiorstwo może przeznaczyć go m.in. na **podwyższenie kapitału zakładowego lub kapitału zapasowego**. Taką operację gospodarczą księgujemy po stronie Wn na koncie *Wynik finansowy*, po stronie Ma na koncie *Kapitał zapasowy* lub *Kapitał zakładowy*.

¹¹ **Uwaga:** W 2022 r. termin złożenia zeznania CIT-8 za rok 2021 został przedłużony do 30 czerwca.

Strata w bilansie prezentowana jest jako wartość ujemna wyniku finansowego. W przypadku jej wystąpienia przedsiębiorstwo ma obowiązek wskazać sposób na jej pokrycie. Ma na to 6 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego. Dopiero po podjęciu tej decyzji możliwe jest zatwierdzenie sprawozdania finansowego zarówno spółki z o.o., jak i akcyjnej.

Najczęściej przyjmowanymi formami pokrywania straty bilansowej są:

- pokrycie straty z zysku wygenerowanego w przyszłym roku;
- pokrycie straty z utworzonego wcześniej kapitału zapasowego lub rezerwowego;
- pokrycie straty z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych;
- pokrycie straty z dopłat wspólników (tylko w przypadku spółki z o.o.).

Do chwili podjęcia uchwały dotyczącej pokrycia straty wynik finansowy przeksięgowuje się na konto *Rozliczenie wyniku finansowego*, a następnie z tego konta dokonuje się księgowania związanych z pokryciem straty.

Jeśli pokrycie straty następuje z zysku wygenerowanego w przyszłym okresie, księgujemy operację po stronie Wn na koncie *Rozliczenie wyniku finansowego (zysk z roku następnego)*, po stronie Ma na koncie *Rozliczenie wyniku finansowego (strata)*.

Jeśli pokrycie straty następuje z kapitału rezerwowego lub zapasowego, księgujemy operację po stronie Wn na koncie *Kapitał zapasowy* lub *Kapitał rezerwowo*, po stronie Ma na koncie *Rozliczenie wyniku finansowego (strata)*.

TEST 4

ZADANIE 1.

Zakupione przez hurtownię laptopy, wykorzystywane przez dział administracji, zalicza się w aktywach jednostki do

- A. towarów.
- B. materiałów.
- C. środków trwałych.
- D. wartości niematerialnych i prawnych.

Test 4. Zadanie 1

A

B

C

D

ZADANIE 2.

Wartość nadpłaty podatku VAT ujmuje się w bilansie w pozycji

- A. Należności krótkoterminowe.
- B. Inwestycje krótkoterminowe.
- C. Zobowiązania długoterminowe.
- D. Zobowiązania krótkoterminowe.

Test 4. Zadanie 2

A

B

C

D

ZADANIE 3.

W jednostce handlowej obroty wybranych kont na dzień 31.12.2022 r. przedstawiały się następująco:

- Przychody ze sprzedaży towarów: 300 000,00 zł
- Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu: 110 000,00 zł
- Pozostałe przychody operacyjne: 4 000,00 zł
- Pozostałe koszty operacyjne: 1 200,00 zł
- Przychody finansowe: 4 500,00 zł
- Koszty finansowe: 6 300,00 zł

Oblicz wynik finansowy brutto.

- A. 190 000,00 zł
- B. 191 000,00 zł
- C. 198 500,00 zł
- D. 300 000,00 zł

Test 4. Zadanie 3

A

B

C

D

ZADANIE 4.

Spłatę zobowiązania wobec odbiorcy należy zaksięgować na koncie *Rachunek bieżący* na podstawie

- A. faktury VAT.
- B. weksła własnego.
- C. polecenia przelewu.
- D. wyciągu bankowego.

Test 4. Zadanie 4

A

B

C

D

ZADANIE 5.

SPRZEDAWCA		ODBIORCA			WZ		Numer bieżący		
ITCOM sp. z o.o. ul. Zgodna 6 50-432 Wrocław NIP: 720-420-66-25		Sklep Komputerowy Świat Elektroniki sp. z o.o. ul. Starograniczna 20 54-231 Wrocław					01/04/2022		
							Numer magazynowy		
							01/04/2022		
Kod tow. - mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	Ilość			Cena		Wartość		
		Żądana	j.m.	Wydana	zł	gr	zł	gr	
	laptop Acer 15 cali	3	szt.	3	2500,00		7500,00		
	laptop Acer 13 cali	3	szt.	3	2000,00		6000,00		
	drukarka KOLOR	3	szt.	3	300,00		900,00		
		RAZEM					14400,00		
Wystawił		Wydął		Data		Odebrał			
Agata Janik		Agata Janik		22.04.2022		Michał Wiktorowicz			

Na podstawie zamieszczonego dokumentu WZ 01/04/2022 w hurtowni ITCOM sp. z o.o. została zaksięgowana operacja o treści

- A. Wydano z magazynu sprzedane towary.
- B. Przyjęto do magazynu zakupione towary.
- C. Przyjęto do magazynu zakupione materiały.
- D. Wydano z magazynu sprzedane środki trwałe.

Test 4. Zadanie 5

A

B

C

D

ZADANIE 6.

W jednostce handlowej w związku z zakończeniem roku obrotowego należy przeprowadzić inwentaryzację

- A. ciągłą.
- B. okresową.
- C. nadzwyczajną.
- D. zdawczo-odbiorczą.

Test 4. Zadanie 6

A

B

C

D

ZADANIE 7.

Wydanie z magazynu sprzedanych odbiorcy towarów potwierdza dowód księgowy o symbolu

- A. PW.
- B. PZ.
- C. WZ.
- D. ZW.

Test 4. Zadanie 7

A

B

C

D

ZADANIE 8.

Wskaźnikiem analizy pionowej jest

- A. wskaźnik płynności szybkiej.
- B. wskaźnik zadłużenia kapitału własnego.
- C. wskaźnik rentowności kapitału własnego.
- D. wskaźnik struktury aktywów obrotowych.

Test 4. Zadanie 8

A

B

C

D

ZADANIE 9.

Jeżeli w planie amortyzacyjnym okres użytkowania środka trwałego ustalono na 10 lat, to roczna stopa amortyzacji wynosi

- A. 10%.
- B. 15%.
- C. 20%.
- D. 25%.

Test 4. Zadanie 9

A

B

C

D

ZADANIE 10.

Miarą tendencji centralnej nie jest

- A. mediana.
- B. dominanta.
- C. średnia arytmetyczna.
- D. odchylenie przeciętne.

Test 4. Zadanie 10

A

B

C

D

ZADANIE 11.

Podatki i opłaty			Kasa			
1)	200		Sp.	500	200	(1

Która operacja gospodarcza została zaksięgowana zgodnie z powyższym księgowaniem?

- A. Zapłata z kasy podatku VAT.
- B. Zapłata z kasy podatku od nieruchomości.
- C. Zapłata z kasy podatku dochodowego od osób prawnych.
- D. Zapłata z kasy podatku dochodowego od osób fizycznych.

Test 4. Zadanie 11

A

B

C

D

ZADANIE 12.

Bilans płatniczy jest

- A. zestawieniem aktywów jednostki.
- B. zestawieniem transakcji na rachunku bankowym.
- C. różnicą między eksportem a importem w danym państwie.
- D. zestawieniem transakcji na różnych rynkach w danym okresie.

Test 4. Zadanie 12

A

B

C

D

ZADANIE 13.

Wzrost ogólnego poziomu cen, spowodowany zbyt dużą ilością pieniądza w gospodarce, nazywamy

- A. inflacją.
- B. deflacją.
- C. aprecjacją.
- D. deprecjacją.

Test 4. Zadanie 13

A

B

C

D

ZADANIE 14.

The net price of the product is 100,00 PLN and the VAT tax is 23%. The gross price of the product is

- A. 23,00 PLN.
- B. 77,00 PLN.
- C. 100,00 PLN.
- D. 123,00 PLN.

Test 4. Zadanie 14

A

B

C

D

ZADANIE 15.

W okresie sprawozdawczym przedsiębiorstwo wyprodukowało 3000 sztuk wyrobów gotowych oraz 1000 sztuk produktów niezakończonych przetworzonych w 70%. Liczba umownych jednostek kalkulacyjnych przyjęta do rozliczenia kosztów produkcji wynosi

- A. 2100 sztuk.
- B. 3000 sztuk.
- C. 3100 sztuk.
- D. 3700 sztuk.

Test 4. Zadanie 15

A

B

C

D

ZADANIE 16.

Przedsiębiorca postanowił obciążyć kontrahenta karą umowną. Dokument, jaki powinien wystawić w tej sytuacji, to

- A. faktura VAT.
- B. nota księgowa.
- C. nota korygująca.
- D. faktura korygująca.

Test 4. Zadanie 16

A

B

C

D

ZADANIE 17.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono następujące różnice:

- nadwyżka czekolady mlecznej: 10 szt. po 3,00 zł/szt.
- niedobór czekolady gorzkiej: 5 szt. po 3,50 zł/szt.

Kierownik jednostki podjął decyzję o skompensowaniu niedoboru nadwyżką. Wartość kompensaty wynosi

- A. 15,00 zł.
- B. 16,50 zł.
- C. 30,00 zł.
- D. 35,00 zł.

Test 4. Zadanie 17

A

B

C

D

ZADANIE 18.

Otrzymane przez jednostkę gospodarczą odsetki od lokat bankowych stanowią

- A. koszty finansowe.
- B. przychody finansowe.
- C. pozostałe koszty operacyjne.
- D. pozostałe przychody operacyjne.

Test 4. Zadanie 18

A

B

C

D

ZADANIE 19.

Rodzajem inwentaryzacji nie jest

- A. spis z natury.
- B. zestawienie obrotów i sald.
- C. potwierdzenie sald z kontrahentami.
- D. uzgodnienie z dokumentami źródłowymi.

Test 4. Zadanie 19

A

B

C

D

ZADANIE 20.

Kalkulacja stosowana w przedsiębiorstwach produkujących masowo różne wyroby z tego samego surowca za pomocą takich samych zabiegów produkcyjnych i przechodzących przez te same urządzenia, ale w wyniku czego otrzymuje się produkty różniące się między sobą właściwościami, jakością i parametrami użytkowymi, to

- A. kalkulacja podziałowa prosta.
- B. kalkulacja doliczeniowa zleceniowa.
- C. kalkulacja doliczeniowa asortymentowa.
- D. kalkulacja podziałowa ze współczynnikami.

Test 4. Zadanie 20

A

B

C

D

ZADANIE 21.

Wskaźnikiem sprawności działania (obrotowości) jest

- A. wskaźnik rotacji aktywów.
- B. wskaźnik płynności bieżącej.
- C. wskaźnik rentowności sprzedaży.
- D. wskaźnik rentowności aktywów netto.

Test 4. Zadanie 21

A

B

C

D

ZADANIE 22.

Działanie dostarczające człowiekowi bodźców, których celem jest zwiększenie motywacji człowieka do podjęcia danej aktywności, to

- A. kierowanie.
- B. kreatywność.
- C. motywowanie.
- D. oddelegowanie.

Test 4. Zadanie 22

A

B

C

D

ZADANIE 23.

Dowodem bankowym nie jest

- A. nota księgowa.
- B. wyciąg bankowy.
- C. polecenie przelewu.
- D. czek rozrachunkowy.

Test 4. Zadanie 23

A

B

C

D

ZADANIE 24.

Funkcja rachunkowości, dzięki której informacje ujęte w sprawozdaniach finansowych umożliwiają ocenę sytuacji finansowej i majątkowej jednostki oraz osiągniętych przez nią wydatków, jest nazywana

- A. funkcją kontrolną.
- B. funkcją analityczną.
- C. funkcją informacyjną.
- D. funkcją sprawozdawczą.

Test 4. Zadanie 24

A

B

C

D

ZADANIE 25.

Do pozostałych kosztów operacyjnych nie zaliczamy

- A. zapłaconych kar.
- B. przekazanych darowizn.
- C. zapłaconych odszkodowań.
- D. zapłaconych odsetek od kredytów.

Test 4. Zadanie 25

A

B

C

D

ZADANIE 26.

Pierwszy próg podatkowy podatku dochodowego od osób fizycznych od 1 stycznia 2022 r. wynosi

- A. 20 000,00 zł.
- B. 30 000,00 zł.
- C. 85 528,00 zł.
- D. 120 000,00 zł.

Test 4. Zadanie 26

A

B

C

D

ZADANIE 27.

Dochód jednoosobowej działalności gospodarczej jest opodatkowany

- A. podatkiem akcyzowym.
- B. podatkiem od towarów i usług.
- C. podatkiem dochodowym od osób prawnych.
- D. podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Test 4. Zadanie 27

A

B

C

D

ZADANIE 28.

Gaśnicą śniegową nie można gasić

- A. gazów.
- B. benzyny.
- C. płonących ludzi.
- D. urządzeń pod napięciem.

Test 4. Zadanie 28

A

B

C

D

ZADANIE 29.

W którym zespole planu kont występuje konto *Podatek dochodowy*?

- A. W zespole 4 – Koszty według rodzaju i ich rozliczenie.
- B. W zespole 5 – Koszty według typu działalności i ich rozliczenie.
- C. W zespole 7 – Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem.
- D. W zespole 8 – Kapitały (fundusze) pracy, fundusze specjalne i wynik finansowy.

Test 4. Zadanie 29

A

B

C

D

ZADANIE 30.

Dokumentem, którym jednostka powinna skorygować fakturę zakupu z błędnie wpisanym numerem NIP, jest

- A. nota księgowa.
- B. nota korygująca.
- C. nota odsetkowa.
- D. faktura korygująca.

Test 4. Zadanie 30

A

B

C

D

ZADANIE 31.

Która operacja gospodarcza wpłynie na wynik finansowy przedsiębiorstwa?

- A. *Pobrano gotówkę z banku do kasy.*
- B. *Naliczono wynagrodzenie brutto pracowników.*
- C. *Wypłacono pracownikowi zaliczkę na zakup materiałów.*
- D. *Pracownik zwrócił do kasy część niewykorzystanej zaliczki.*

Test 4. Zadanie 31

A

B

C

D

ZADANIE 32.

Drogą potwierdzenia sald przeprowadza się inwentaryzację

- A. należności spornych.
- B. należności od kontrahentów.
- C. środków pieniężnych w kasie.
- D. środków trwałych w budowie.

Test 4. Zadanie 32

A

B

C

D

ZADANIE 33.

RK – Raport kasowy jest dokumentem

- A. obcym.
- B. wtórnym.
- C. zbiorczym.
- D. pierwotnym.

Test 4. Zadanie 33

A

B

C

D

ZADANIE 34.

Pierwszym etapem procesu planowania jest

- A. określenie celu.
- B. pogrupowanie zadań podobnych do siebie.
- C. określenie środków i narzędzi do realizacji zadań.
- D. określenie terminów wykonania i rezerw czasowych.

Test 4. Zadanie 34

A

B

C

D

ZADANIE 35.

Zachowaniem nieetycznym w przedsiębiorstwie jest

- A. prawidłowo prowadzona ewidencja księgowa.
- B. informowanie pracowników o trudnej sytuacji przedsiębiorstwa.
- C. informowanie kontrahentów o przyczynach wydłużonego czasu dostawy towarów.
- D. nieinformowanie udziałowców i inwestorów o problemach finansowych przedsiębiorstwa.

Test 4. Zadanie 35

A

B

C

D

ZADANIE 36.

Cena brutto towaru wynosi 565,80 zł. Ile wynosi kwota podatku VAT zawarta w cenie, jeżeli towar opodatkowany jest podatkiem w wysokości 23%?

- A. 23,00 zł
- B. 105,80 zł
- C. 108,50 zł
- D. 460,00 zł

Test 4. Zadanie 36

A

B

C

D

ZADANIE 37.

Która w wymienionych operacji zmieni sumę bilansową?

- A. Wypłata gotówki z banku do kasy.
- B. Otrzymanie należności od kontrahenta.
- C. Zapłata raty kredytu z rachunku bankowego.
- D. Przekazanie części zysku z lat ubiegłych na podniesienie kapitału zapasowego.

Test 4. Zadanie 37

A

B

C

D

ZADANIE 38.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości karty wynagrodzeń pracowników muszą być przechowywane nie krócej niż

- A. 2 lata.
- B. 5 lat.
- C. 10 lat.
- D. 20 lat.

Test 4. Zadanie 38☐ A☐ B☐ C☐ D**ZADANIE 39.**

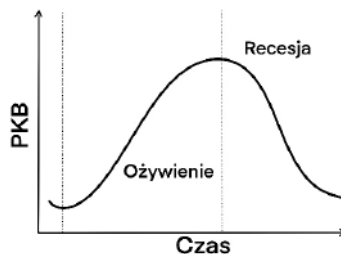
Lokaty krótkoterminowe na koniec okresu są wyceniane

- A. w cenach zakupu.
- B. w cenach nabycia.
- C. w cenach rynkowych.
- D. w cenach rzeczywistych.

Test 4. Zadanie 39☐ A☐ B☐ C☐ D**ZADANIE 40.**

Zamieszczony obok wykres przedstawia

- A. krzywą popytu.
- B. krzywą podaży.
- C. cykl koniunkturalny.
- D. punkt równowagi rynkowej.

Test 4. Zadanie 40☐ A☐ B☐ C☐ D

ZADANIE 6

Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. zajmuje się sprzedażą artykułów spożywczych. Jest czynnym podatnikiem VAT i dokonuje wyłącznie sprzedaży opodatkowanej.

Wykonaj prace dla Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o.:

1. Sporządź i wydrukuj plan kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych.
2. Zaksięguj w przedstawionej kolejności w programie finansowo-księgowym na podstawie zamieszczonych w zadaniu dowodów księgowych i sporządzonych poleceń księgowania operacje gospodarcze dotyczące:
 - zakupu towarów;
 - przyjęcia zakupionych towarów do magazynu;
 - zakupu materiałów biurowych wydanych bezpośrednio do zużycia;
 - sprzedaży towarów;
 - wydania sprzedanych towarów z magazynu;
 - zakupu towarów;
 - przyjęcia zakupionych towarów do magazynu;
 - sprzedaży towarów;
 - wydania sprzedanych towarów z magazynu.
3. Wypełnij tabelę przeznaczoną do ustalenia i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych na 30.04.2022 r. – w treści zadania.
4. Wystaw notę księgową o numerze 01/04/2022 z dnia 30.04.2022 r. dotyczącą obciążenia karą umowną w wysokości 1000,00 zł kontrahenta AGIDA S.A. (Aleje Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa, NIP: 4255440101) za nieterminową dostawę towarów – druk w treści zadania.
5. Oblicz należny podatek dochodowy od osób prawnych za kwiecień 2022 r.
6. Sporządź i wydrukuj na dzień 30.04.2022 r. dokumenty PK – *Polecenie księgowania*:
 - a) PK 01/04/2022 – dotyczący ujawnienia i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych;
 - b) PK 02/04/2022 – dotyczący naliczenia podatku dochodowego od osób prawnych;
 - c) PK 03/04/2022 – dotyczący ustalenia wyniku finansowego netto za kwiecień 2022 r. (kwiecień 2022 należy traktować jako pełny rok obrotowy).
7. Dokonaj księgowania operacji gospodarczych na podstawie sporządzonych dokumentów PK – *Polecenie księgowania*.
8. Sporządź i wydrukuj zestawienie obrotów i sald za kwiecień 2022 r.
9. Sporządź i wydrukuj dziennik księgowania pełny za kwiecień 2022 r.
10. Dokonaj w zadaniu analizy i oceny rentowności sprzedaży brutto w latach 2020–2021.

Wykonaj zadanie na stanowisku wyposażonym w komputer z zainstalowanym programem finansowo-księgowym.

Pracę z programem finansowo-księgowym rozpocznij od:

- wprowadzenia danych identyfikacyjnych Hurtowni Spożywczej PRECELEK sp. z o.o.;
- wpisania swojego numeru PESEL pod nazwą Hurtowni Spożywczej PRECELEK sp. z o.o.;
- wprowadzenia planu kont;
- założenia kartotek kontrahentów;
- założenia kont ksiąg pomocniczych (analitycznych) do kont 200 *Rozrachunki z odbiorcami* i 210 *Rozrachunki z dostawcami*;
- wprowadzenia stanów początkowych kont do bilansu otwarcia.

Dane identyfikacyjne Hurtowni Spożywczej PRECELEK sp. z o.o.

Nazwa skrócona	PRECELEK
Wybierz wersję programu	wersja próbna
Nazwa pełna	Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. <i>wpisz swój numer PESEL</i>
NIP	5827431400
REGON	245720035
Adres	ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa
Gmina	m.st. Warszawa
Powiat	m.st. Warszawa
Województwo	mazowieckie
Numer rachunku bankowego i nazwa banku	nazwa rachunku: Rachunek bieżący numer rachunku: 44 1500 1865 9624 6280 2134 9865 nazwa banku: Kredyt Bank SA Oddział w Warszawie stan początkowy: 80 000,00 zł
Forma prawna	spółka z o.o.
Rodzaj prowadzonej działalności	handlowa
Określ sposób rozliczania VAT	dodaj: rok 2022, kwartał II metoda rozliczania: miesięczna
Forma księgowości	księga handlowa
Symbol roku	2022
Rok obrotowy	01.04.2022 – 30.04.2022
Generowanie planu kont	nie tworzyć planu kont (w programie Rewizor) pomiń (w programie FK Symfonia)
Wariant rachunku zysków i strat	porównawczy/tylko konta zespołu 4
Rejestry księgowe	usuń wszystkie rejestry, a następnie dodaj jeden o symbolu RK – Rejestr księgowy (dotyczy tylko programu Rewizor)
Obsługa numerów analityk dostawców i odbiorców	oddzielna analityka dla odbiorców i dostawców
Tryb wprowadzania rozrachunków	utwórz w tle
Numeracja dokumentów	łamany przez miesiąc łamany przez rok
Imię i nazwisko szefa	Beata Mróz identyfikator: BM
Hasło	nie wprowadzaj

Informacje dotyczące funkcjonowania Hurtowni Spożywczej PRECELEK sp. z o.o.

- Ewidencja operacji gospodarczych jest prowadzona na kontach księgi głównej i kontach ksiąg pomocniczych do kont 200 *Rozrachunki z odbiorcami* i 210 *Rozrachunki z dostawcami*.
- Ewidencja kosztów jest prowadzona na kontach zespołu 4.
- Przedsiębiorstwo stosuje stawki podatku VAT uzależnione od rodzaju sprzedawanych artykułów:
 - kawa, czekolada, batony: 23%;
 - herbata: 8%;
 - przyprawy, konserwy: 0%.
- Ewidencja towarów jest prowadzona według rzeczywistych cen zakupu netto.
- Poniesione w kwietniu 2022 r. koszty są kosztami uzyskania przychodu.
- Dochody przedsiębiorstwa są opodatkowane według 19% stawki podatku dochodowego od osób prawnych.
- Dekretacja dowodów księgowych w programie finansowo-księgowym odbywa się z datą ich wystawienia.
- Numeracja dokumentów jest prowadzona ze wskazaniem numeru, miesiąca i roku, np. PK 01/04/2022.
- Jednostka **nie stosuje** uproszczonych sprawozdań finansowych dla jednostek mikro i małych.

Wykaz wybranych kont księgi głównej

010	Środki trwałe	401	Zużycie materiałów i energii
020	Wartości niematerialne i prawne	402	Usługi obce
071	Umorzenie środków trwałych	403	Podatki i opłaty
072	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	409	Pozostałe koszty rodzajowe
100	Kasa	730	Przychody ze sprzedaży towarów
131	Rachunek bieżący	731	Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu
200	Rozrachunki z odbiorcami	750	Przychody finansowe
210	Rozrachunki z dostawcami	751	Koszty finansowe
220	Rozrachunki z budżetami	760	Pozostałe przychody operacyjne
225	Rozrachunki z tytułu podatku VAT	761	Pozostałe koszty operacyjne
241	Rozliczenie niedoborów	801	Kapitał zakładowy
242	Rozliczenie nadwyżek	802	Kapitał zapasowy
300	Rozliczenie zakupu towarów	860	Wynik finansowy
330	Towary	870	Podatek dochodowy

Wybrane stany początkowe kont na dzień 01.04.2022 r.

Nazwa konta	Stan konta w zł
Środki trwałe	50 000,00
Wartości niematerialne i prawne	40 000,00
Umorzenie środków trwałych	20 000,00
Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	10 000,00
Kasa	15 000,00
Rachunek bieżący	80 000,00
Towary	60 000,00
Kapitał zakładowy	215 000,00

Informacje z ustaleń komisji inwentaryzacyjnej

Zgodnie z zarządzeniem kierownika jednostki z dnia 30.04.2022 r. przeprowadzono inwentaryzację w Hurtowni Spożywczej PRECELEK sp. z o.o. Komisja inwentaryzacyjna ujawniła różnice inwentaryzacyjne, w tym niezawinione niedobory towarowe, i postanowiła dokonać ich rozliczenia w następujący sposób:

- niedobór CZEKOLADY BIAŁEJ 100 g skompensować nadwyżką CZEKOLADY MLECZNEJ 100 g, stosując zasadę: mniejsza ilość i niższa cena;
- pozostałą po kompensacie nierozliczoną kwotę niedoboru wartościowego przeksięgować w pozostałe koszty operacyjne.

Protokół weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych został zatwierdzony przez kierownika jednostki zgodnie z ustaleniami komisji inwentaryzacyjnej.

Zestawienie ilościowe towarów, w których zostały ujawnione różnice inwentaryzacyjne na dzień 30.04.2022 r.

Lp.	Nazwa towaru	J.m.	Cena w zł	Stan ilościowy według:	
				spisu z natury	zapisów księgowych
1	CZEKOLADA BIAŁA 100 g	szt.	2,80	40	45
2	CZEKOLADA MLECZNA 100 g	szt.	2,65	50	48

Dokumenty księgowe z kwietnia 2022 r.

Faktura Vat Numer: 26637/04/22		Data wystawienia		04.04.2022				
		Data sprzedaży, wykonania usługi, wydania towaru, wpłaty zaliczki*		04.04.2022				
		Środek transportu: własny						
SPRZEDAWCA P.P.H.U. Daniel Brzeziński ul. Łopuszańska 33 02-220 Warszawa NIP: 622 670 88 01			NABYWCZA Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 582 743 14 00					
Lp.	Nazwa towaru lub usługi	Jm.	Ilość	Cena jedn. bez podatku VAT	Wartość bez podatku VAT	Podatek VAT		Wartość z podatkiem VAT
				zł	zł	stawka	Kwota	
1.	Czekolada gorzka 100 g	szt.	25	2,90	72,50	23%	16,68	89,18
2.	Czekolada mleczna 100 g	szt.	25	2,65	66,25	23%	15,24	81,49
3.	Czekolada biała 100 g	szt.	25	2,80	70,00	23%	16,10	86,10
4.	Ziolo prowansalskie 5 g	szt.	20	2,10	42,00	0%	0,00	42,00
5.	Tymianek 5 g	szt.	20	2,10	42,00	0%	0,00	42,00
6.	Herbata zielona 50 g	szt.	10	5,00	50,00	8%	4,00	54,00
7.	Herbata czarna 100 g	szt.	10	11,50	115,00	8%	9,20	124,20
8.	Herbata owocowa 50 g	szt.	10	3,80	38,00	8%	3,04	41,04
9.	Kawa rozpuszczalna 200 g	szt.	20	13,00	260,00	23%	59,80	319,80
10.	Kawa ziarnista 500 g	szt.	20	34,00	680,00	23%	156,40	836,40
				RAZEM:	1435,75	23%	280,45	1716,20
Sposób zapłaty: przelew 14 dni				w tym:	0,00	zw	0,00	0,00
Do zapłaty: 1716,20 PLN					1148,75	23%	264,21	1412,96
Słownie: tysiąc siedemset szesnaście złotych 20/100 groszy					203,00	8%	16,24	219,24
Bank Zachodni WKB SA 1 O w Warszawie 34 1090 1014 0465 4895 7822 0192					0,00	5%	0,00	0,00
Imię i nazwisko oraz podpis osoby uprawnionej do wystawienia faktury					84,00	0%	0,00	84,00
Daniel Brzeziński								

NABYWCA:		DOSTAWCA:			PZ		Numer bieżący		Egz.	
Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 5827431400		P.P.H.U. Daniel Brzeziński ul. Łopuszańska 33 02-220 Warszawa					01/04/2022		1	
							Numer magazynowy		Data wystawienia	
							01/04/2022		04.04.2022	
Środek transportu		Zamówienie		Przeznaczenie X		Data otrzymania		Numer i data faktury - specyfikacji		
transport własny		sprzedaż				04.04.2022		26637/04/22 z dnia 04.04.2022 r.		
Kod tow. - mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	Ilość			Cena		Wartość		Konto syntet. mater.	Zapas ilości
		Dostarczona	j.m.	Przyjęta	zł	gr	zł	gr		
	Czekolada gorzka 100 g	25	szt	25	2,90		72,50			
	Czekolada mleczna 100 g	25	szt	25	2,65		66,25			
	Czekolada biała 100 g	25	szt	25	2,80		70,00			
	Ziolo prowansalskie 5 g	20	szt	20	2,10		42,00			
	Tymianek 5 g	20	szt	20	2,10		42,00			
	Herbata zielona 50 g	10	szt	10	5,00		50,00			
	Herbata czarna 100 g	10	szt	10	11,50		115,00			
	Herbata owocowa 50 g	10	szt	10	3,80		38,00			
	Kawa rozpuszczalna 200 g	20	szt	20	13,00		260,00			
	Kawa ziarnista 500 g	20	szt	20	34,00		680,00			
					RAZEM:		1435,75			
Wystawił		Zatwierdził		Wymienione ilości			Ewidencja ilościowo - wartościowa			
				Dostarczył	data	Przyjął				
Beata Mróz		Beata Mróz		Daniel Brzeziński	04.04.2022	Anna Krawczyk				

Faktura Vat		Data wystawienia 14.04.2022							
Numer: 07/04/2022		Data sprzedaży, wykonania usługi, wydania towaru, wpłaty zaliczki* 14.04.2022		Środek transportu: własny					
SPRZEDAWCA PAPIREX sp. z o.o. ul. Giżycka 14 17-700 Mrągowo NIP: 725-422-14-20		Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 582 743 14 00							
Lp.	Nazwa towaru lub usługi	PKWiU	Jm.	Ilość	Cena jedn. bez podatku VAT	Wartość bez podatku VAT	Podatek VAT		Wartość z podatkiem VAT
					zł	zł	stawka	Kwota	zł
1.	tusz do drukarki		szt.	3	80,00	240,00	23	55,20	295,20
					RAZEM:	240,00	23	55,20	295,20
Sposób zapłaty: zapłacono gotówką					w tym:		zw		
Do zapłaty: 295,20						240,00	23%	55,20	295,20
Słownie: dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych 20/100 groszy							8%		
							5%		
							0%		
Imię i nazwisko oraz podpis osoby uprawnionej do otrzymania faktury				WYDANO BEZPOŚREDNIO DO ZUŻYCIA W SEKRETARIACIE					
Małgorzata Walińska									

		Miejsce sprzedaży		Warszawa				
		Data sprzedaży		20.04.2022				
		Data wystawienia faktury		20.04.2022				
Faktura VAT nr 01/04/2022								
Sprzedawca Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 582-743-14-00			Nabywca Sklep Spożywczy MAGDA Magdalena Kuchcińska ul. Chłodna 50 00-867 Warszawa NIP: 522-241-02-11					
Lp.	Nazwa	j.m.	ilość	Cena netto	Wartość netto	Stawka podatku VAT	Wartość podatku VAT	Wartość brutto
1	Herbata owocowa 55 g	szt	5	4,50	22,50	8%	1,80	24,30
2	Kawa rozpuszczalna 200 g	szt	7	16,00	112,00	23%	25,76	137,76
3	Zioła prowansalskie 5 g	szt	6	3,00	18,00	0%	0,00	18,00
				w tym	22,50	8%	1,80	24,30
					112,00	23%	25,76	137,76
					18,00	0%	0,00	18,00
				Razem	152,50	23	27,56	180,06
Sposób płatności przelew								
Termin płatności 7 dni								
						Do zapłaty:	180,06	
Numer konta bankowego: 44 1500 1865 9624 6280 2134 9865 Kredyt Bank SA O. w Warszawie						Słownie: sto osiemdziesiąt złotych 6/100 groszy		
Wystawił:				Odebrał:				
Beata Mróz								

SPRZEDAWCA		ODBIORCA			WZ		Numer bieżący	
Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 582-743-14-00		Sklep Spożywczy MAGDA Magdalena Kuchcińska ul. Chłodna 50 00-867 Warszawa					01/04/2022	
							Numer magazynowy	
							01/04/2022	
Kod tow. - mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	Ilość			Cena		Wartość	
		Żądana	j.m.	Wydana	zł	gr	zł	gr
	Herbata owocowa 55 g	5	szt.	5	3,80		19,00	
	Kawa rozpuszczalna 200 g	7	szt.	7	13,00		91,00	
	Zioła prowansalskie 5 g	6	szt.	6	2,10		12,60	
		RAZEM					122,60	
Wystawił		Wydął		Data		Odebrał		
Aleksandra Kwiatkowska		Aleksandra Kwiatkowska		20.04.2022		Magdalena Kuchcińska		

Faktura Vat				Data wystawienia				25.04.2022	
Numer: 12/04/2022				Data sprzedaży, wykonania usługi, wydania towaru, wpłaty zaliczki*				25.04.2022	
SPRZEDAWCA				NABYWCA					
COFFEE WORLD S.A. ul. Chopina 15 62-510 Konin NIP: 788 447 71 11				Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 582 743 14 00					
Lp.	Nazwa towaru lub usługi	Jm.	Ilość	Cena jedn. bez podatku	Wartość bez podatku	Podatek VAT		Wartość z podatkiem	
				VAT		stawka	Kwota		
				zł	zł	%	zł	zł	
1.	Kawa ziarnista Orzech 1 kg	szt.	15	80,00	1200,00	23%	276,00	1476,00	
2.	Kawa ziarnista Dallmayr 1 kg	szt.	20	50,00	1000,00	23%	230,00	1230,00	
3.	Kawa ziarnista Kolumbia 1 kg	szt.	20	140,00	2800,00	23%	644,00	3444,00	
4.	Kawa ziarnista Arabica 1 kg	szt.	10	105,00	1050,00	23%	241,50	1291,50	
5.	Kawa ziarnista Brazil 1 kg	szt.	20	111,00	2220,00	23%	510,60	2730,60	
				RAZEM:		8270,00		1902,10	10172,10
Sposób zapłaty: przelew 7 dni				w tym:	0,00	zw	0,00	0,00	
Do zapłaty: 10 172,10 zł					8270,00	23%	1902,10	10172,10	
Słownie: dziesięć tysięcy sto siedemdziesiąt dwa złote 10/100 groszy					0,00	8%	0,00	0,00	
63 1750 1383 6281 3212 5763 2574 Raiffeisen Bank Polska SA					0,00	5%	0,00	0,00	
Imię i nazwisko oraz podpis osoby uprawnionej do wystawienia faktury					0,00	0%	0,00	0,00	
Mariusz Cholewiński									

NABYWCA:		DOSTAWCA:			PZ		Numer bieżący		Egz.		
Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o. ul. Krakowiaków 70 02-255 Warszawa NIP: 5827431400			COFFEE WORLD S.A. ul. Chopina 15 62-510 Konin				02/04/2022		1		
							Numer magazynowy		Data wystawienia		
							02/04/2022		25.04.2022		
Środek transportu		Zamówienie		sprzedaż		Data otrzymania 25.04.2022		Numer i data faktury - specyfikacji 12/04/2022 z dnia 25.04.2022			
transport własny											
Kod tow. - mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	Ilość			Cena		Wartość		Konto syntet. mater.	Zap. ilość	
		Dostarczona	j.m.	Przyjęta	zł	gr	zł	gr			
	Kawa ziarnista Orzech 1 kg	15	szt	15	80,00		1200,00				
	Kawa ziarnista Dallmayr 1 kg	20	szt	20	50,00		1000,00				
	Kawa ziarnista Kolumbia 1 kg	20	szt	20	140,00		2800,00				
	Kawa ziarnista Arabica 1 kg	10	szt	10	105,00		1050,00				
	Kawa ziarnista Brazil 1 kg	20	szt	20	111,00		2220,00				
					RAZEM:		8270,00				
Wystawił		Zatwierdził		Wymienione ilości			Ewidencja ilościowo - wartościowa				
				Dostarczył	data	Przyjął					
Beata Mróz		Beata Mróz		Mariusz Cholewiński		25.04.2022	Anna Krawczyk				

Miejsce sprzedaży Warszawa
 Data sprzedaży 27.04.2022
 Data wystawienia faktury 27.04.2022

Faktura VAT nr 02/04/2022

Sprzedawca	Nabywca
Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o.	Kawiarnia "Malutka"
ul. Krakowiaków 70	Mirosława Nowak
02-255 Warszawa	ul. Nowowiejska 12
NIP: 582-743-14-00	00-271 Warszawa
	NIP: 558-547-80-52

Lp.	Nazwa	jm	ilość	Cena netto	Wartość netto	Stawka podatku VAT	Wartość podatku VAT	Wartość brutto
1	Kawa ziarnista Orzech 1 kg	szt	10	112,00	1120,00	23%	257,60	1377,60
2	Kawa ziarnista Arabica 1 kg	szt	10	147,00	1470,00	23%	338,10	1808,10
3	Kawa ziarnista Kolumbia 1 kg	szt	10	196,00	1960,00	23%	450,80	2410,80
			w tym		4550,00	23%	1046,50	5596,50
			Razem		4550,00		1046,50	5596,50

Sposób płatności przelew

Termin płatności 7 dni

Do zapłaty: 5 596,50

Numer konta bankowego:

44 1500 1865 9624 6280 2134 9865

Kredyt Bank SA O. w Warszawie

Słownie:

pięć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt
sześć złotych 50/100 groszy

Wystawił:

Beata Mróz

Odebrał:

SPRZEDAWCA		ODBIORCA			WZ		Numer bieżący	
Hurtownia Spożywcza PRECELEK sp. z o.o.		Kawiarnia "Malutka"					02/04/2022	
ul. Krakowiaków 70		Miroslawa Nowak					Numer magazynowy	
02-255 Warszawa		ul. Nowowiejska 12					02/04/2022	
NIP: 582-743-14-00		00-271 Warszawa						
Kod tow. - mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	Ilość			Cena		Wartość	
		Żądana	j.m.	Wydana	zł	gr	zł	gr
	Kawa ziarnista Orzech 1 kg	10	szt.	10	80,00		400,00	
	Kawa ziarnistka Arabica 1 kg	10	szt.	10	105,00		735,00	
	Kawa ziarnista Kolumbia 1 kg	10	szt.	10	140,00		840,00	
					RAZEM		1975,00	
Wystawił		Wydął		Data		Odebrał		
Aleksandra Kwiatkowska		Aleksandra Kwiatkowska		27.04.2022		Miroslawa Nowak		

Wybrane pozycje z bilansu z lat 2020–2021

Wybrane pozycje	Stan na dzień 31.12.2020 (w zł)	Stan na dzień 31.12.2021 (w zł)
Przychody ogółem	150 000,00	140 000,00
Zysk netto	49 000,00	39 000,00
Zysk brutto	60 000,00	49 000,00
Aktywa trwałe	120 000,00	140 000,00
Aktywa obrotowe	85 000,00	54 000,00

Wybrane wskaźniki analizy finansowej

1. Wskaźnik rentowności aktywów brutto = $\frac{\text{zysk brutto}}{\text{aktywa ogółem}}$
2. Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto = $\frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody ogółem}}$
3. Wskaźnik rentowności aktywów obrotowych netto = $\frac{\text{zysk netto}}{\text{aktywa obrotowe}}$

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenie podlegać będzie 7 rezultatów:

1. Plan kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych – wydruk.
2. Dowody księgowe z dnia 30.04.2022 r. – wydruki:
 - a) PK 01/04/2022 – ujawnienie i rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych;
 - b) PK 02/04/2022 – naliczenie podatku dochodowego od osób prawnych;
 - c) PK 03/04/2022 – ustalenie wyniku finansowego netto za kwiecień 2022 r.
3. Zestawienie obrotów i sald za kwiecień 2022 r. – wydruk.
4. Dziennik księgowania pełny za kwiecień 2022 r. – wydruk.
5. Tabela do ustalenia i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych na dzień 30.04.2022 r. – w zadaniu.
6. Nota księgowa dotycząca obciążenia kontrahenta karą umowną – w zadaniu.
7. Analiza i ocena rentowności sprzedaży brutto w latach 2020–2021 – w zadaniu.

Tabela do ustalenia i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych na dzień 30.04.2022 r.
(do wypełnienia)

Lp.	Nazwa towaru	J.m.	Cena w zł	Stan ilościowy według		Niedobór		Nadwyżka	
				spisu z natury	zapisów księgowych	ilość	wartość w zł	ilość	wartość w zł
Kompensata							Pozostały po kompensacie niedobór		
ilość		cena w zł		wartość w zł		wartość w zł			

Nota księgowa
(do wypełnienia)

wystawiający

odbiorca

NOTA KSIĘGOWA nr z dnia r.

Obciążyliśmy (.....)	Treść	Uznaliśmy (.....)
		
		
		
		
		
		
		
		

Słownie:

.....
(załączników)

.....
(główny księgowy)

.....
(kierownik jednostki)

Analiza i ocena rentowności sprzedaży brutto w latach 2020–2021

1. Wybór wskaźnika:

2. Obliczenie wskaźników:

rok 2020:

rok 2021:

3. Interpretacja wskaźników:

rok 2020:

rok 2021:

4. Porównanie i ocena rentowności sprzedaży brutto w latach 2020–2021: